

CALEA ORTODOXĂ

Revistă creștin-ortodoxă, cu caracter hristocentric și eclesiocentric
Anul 7, Nr. 68, iunie 2026

Editorial

Sfânta Treime

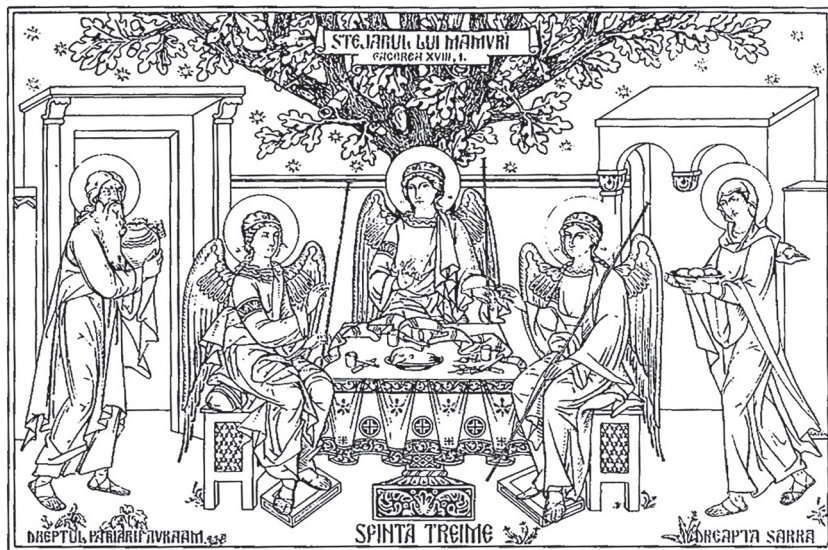
Pentru că Dumnezeu este cu neputință de definit, membrii Bisericii primare s-au confruntat cu multe deosebiri de înțelegere privitoare la firea lui Dumnezeu. Ei se temeau ca învățătura Apostolilor să nu fie denaturată. Dumnezeu Se descoperise în felurite chipuri în Sfintele Scripturi, iar unii întâmpinau dificultăți în a înțelege aceste felurite descoperiri.

Pentru a ajuta la lămurirea unor asemenea probleme, Sfinții Părinți ai Bisericii au întreprins un efort de a așeza hotare în jurul acestei mari taine: Cine este Dumnezeu. Ei nu L-au definit pe Dumnezeu, ci au oferit un cadru de înțelegere care să

ipostatice proprii, și totuși Toate sunt Una după Ființă.

Este ușor de înțeles? Probabil nu pe deplin, deoarece aici este vorba despre o taină care nu poate fi explicată în întregime. Cum poate Dumnezeu să fie Unul și, în același timp, trei Persoane? Aceasta este taina mai presus de cuprinderea minții omenești. Este hotarul de înțelegere care ne-a fost dat. Nu există mai mulți dumnezei, ci Unul singur Dumnezeu. Și totuși, Dumnezeu nu Se arată nouă ca o singură Persoană, ci ca trei Persoane.

Să ne gândim ce fel de comuniune poate exista între trei Persoane care sunt cu adevărat Una după ființă. Meditarea la această întrebare ne poate ajuta să înțelegem, măcar în parte, ce fel de legătură putem avea cu Dumnezeu și care este adevăratul înțeles al iubirii Sale nemărginite.

ne ajute să-L cunoaștem pe Dumnezeu așa cum El Însuși ni S-a descoperit.

Rezultatul nu este o afirmație simplă, care poate fi explicată pe deplin, deoarece taina Ființei lui Dumnezeu rămâne mai presus de cuprinderea minții omenești. Învățătura despre Sfânta Treime este, astfel, un dar al Bisericii, menit să ne ajute să cunoaștem mai deplin realitatea vie a Dumnezeului nostru.

Cuvântul „Treime” este alcătuit din două idei: „trei” și „unime”. Învățătura despre Sfânta Treime ne arată că Dumnezeu este întreit în Persoane și desăvârșit Unul în unitatea Ființei dumnezeiești. El este unul după ființă, dar S-a descoperit nouă în trei Persoane: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Acestea sunt Persoane distincte, adică Ipostasuri, fiecare având însușiri

Ei nu sunt doar forme diferite de manifestare.

O a treia rătăcire este aceea potrivit căreia Fiul și Duhul Sfânt ar fi doar nume pentru relațiile pe care Dumnezeu le are cu Sine Însuși. Însă nici această concepție nu lasă loc realității că Duhul Sfânt și Fiul au existență și viață proprie ca Persoane dumnezeiești. Dacă ar fi doar relații ale lui Dumnezeu cu Sine Însuși, atunci ar fi simple iluzii. Ei nu sunt doar relații.

O concepție extremă este aceea că Tatăl, Fiul și Sfântul Duh ar fi, de fapt, dumnezei diferiți: Tatăl unul, Fiul altul, iar Duhul Sfânt un al treilea. Însă, din nou, știm din Sfânta Scriptură că există un singur Dumnezeu. Cele trei Persoane ale Sfintei Treimi nu sunt mai mulți dumnezei.

În Sfânta Scriptură, termenul „Dumnezeu”, cu foarte puține excepții, este folosit în primul rând ca nume pentru Tatăl. Astfel, Fiul este „Fiul lui Dumnezeu”, iar Duhul este „Duhul lui Dumnezeu”. Fiul Se naște din Tatăl, iar Duhul purcede din Tatăl – amândoi în același act veșnic și mai presus de timp al propriei ființe a Tatălui. În această înțelegere, Fiul și Duhul sunt una cu Dumnezeu și nu sunt în niciun fel despărțiți de El. Prin urmare, unitatea dumnezeiască stă în Tatăl, împreună cu Fiul Său și cu Duhul Său, Care sunt deosebiți ipostatic de El și totuși desăvârșiți uniți în El prin Ființa comună.

Fiul, născut din Tatăl, și Duhul, Care purcede de la El, împărtășesc aceeași fire dumnezeiască cu Dumnezeu, fiind „de-

(continuare în pag. 2)

Cuprins

Sf. Elisabeta de la Pasărea	2
Duminica tuturor Sfinților	3
Poezie creștină	5
Chemarea la sfințenie a neamului românesc	8
Despre grijile vieții	10
Vindecarea slugii sutașului	11
Traduceri din Sf. Părinți	12
Theologica	14

Sfânta Treime

(urmărire din pagina 1)

oființă” cu El. Fiecare însușire a dumnezeirii care aparține lui Dumnezeu Tatăl – viața, iubirea, înțelepciunea, adevărul, fericirea, sfințenia, puterea, curăția, bucuria – aparține în mod egal și Fiului, și Sfântului Duh. Ființa, firea, esența, existența și viața lui Dumnezeu Tatăl, ale Fiului și ale Sfântului Duh sunt în chip desăvârșit și identic una și aceeași.

De vreme ce sunt una, orice voiește Tatăl, voiește și Fiul, și Sfântul Duh. Orice lucrează Tatăl, lucrează de asemenea și Fiul, și Sfântul Duh. Nu există voință și lucrare a lui Dumnezeu Tatăl care să nu fie, în același timp, voința și lucrarea Fiului și a Sfântului Duh. Fiecare lucrare a lui Dumnezeu este lucrarea celor Trei. Nicio Persoană a Sfintei Treimi nu lucrează independent de celelalte sau despărțită de ele. Lucrarea fiecăreia este lucrarea tuturor, iar lucrarea tuturor este lucrarea fiecăreia. Lucrarea dumnezeiască este, în ființa ei, una.

De vreme ce sunt Una, Toate Persoanele au aceeași cunoaștere, lucrează aceeași iubire. Fiecare Persoană a Sfintei Treimi cunoaște și iubește pe Celelalte cu o desăvârșire atât de deplină a cunoașterii și a iubirii, încât nimic nu rămâne necunoscut și nimic neiubit de către Fiecare în Celelalte. Dacă cunoașterea omenească, zidită, poate uni mințile într-o deplină înțelegere, iar iubirea omenească, zidită, poate aduce laolaltă pe cei despărțiți, făcându-i „o inimă și un suflet” și chiar „un singur trup”, precum în căsătorie, cu cât mai desăvârșită și mai deplin unitoare trebuie să fie unitatea atunci când Cei care cunosc și iubesc sunt veșnici și dumnezeiești?

Sf. Dumitru Stăniloae afirmă: „Taina Treimii este Taina Iubirii”, căci legătura dintre Persoanele Sfintei Treimi este o legătură de Dragoste veșnică și dumnezeiască. Sfântul Ioan Evanghelistul, ucenicul cel iubit al Domnului, spune limpede: „Dumnezeu este iubire” (1 Ioan 4, 8). După cum Persoanele Sfintei Treimi Se iubesc în chip desăvârșit, așa și noi oamenii, trebuie să ne iubim unii pe alții. Amin.

Pr. Marius-Olivian Tănăsie

(predică la 1 iunie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Fondator: Prof. Mihai-Ionuț Coană
Telefon: 0770/271.435 E-mail: mihai.coana@hotmail.com
Editor: S.C. GENERAL MEDIATECH S.R.L.
ISSN: 2734-7206; ISSN-L: 2734-7206; ISSN online: 2734-7214

Redacția:

- Prof. Mihai-Ionuț Coană
- Pr. Marius-Olivian Tănăsie
- Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
- Pr. Daniel Budeanu
- Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu
- Dumitra Groza – corectură
- Monica și Radu Buțu
- Marius Stochițoiu
- Tiberiu Grigoriu – DTP

Redacția are dreptul luării deciziei de publicare și stabilirii datei și formei de apariție, integrale sau parțiale, după caz, a materialelor primite spre publicare.

Responsabilitatea pentru textele publicate revine în exclusivitate autorilor. De asemenea, trebuie respectată legea dreptului de autor. (Legea 8/1996)

Revista este disponibilă și pe site-ul: www.caleaortodoxa.com

Tipar: Tipografia Universității „Constantin Brâncuși”,
telefon 0253/214.307, int. 415

Sf. Elisabeta de la Pasărea (15 iunie)

„În adâncul pustiului urmând cuvioșilor, ai viețuit cu asprime, dobândind harul Duhului, și suflete la pocăință ai trezit, pe mulți întru necazuri mângâind, iar monahilor îndrumătoare te-ai arătat; de aceea cântăm, Sfântă Eli-

sabeta: Slavă Celui ce ți-a dat ție putere! Slavă Celui ce te-a încununat! Slavă Celui ce lucrează prin tine tămăduiri tuturor!” (Troparul Sfintei).

Schimonahia Elisabeta Lazăr de la Mănăstirea Pasărea (1970–2014) a fost o mare pustnică și nevoitoare, cunoscută pentru viața sa de rugăciune și pentru darurile duhovnicești primite de la Dumnezeu, fiind considerată făcătoare de minuni.

Cea mai tânără dintre sfințele femei canonizate de Biserica noastră în 2026, Rodica Lazăr, după numele primit la Sf. Botez, s-a născut în 16 iulie 1970 în satul Benia, comuna Moldova–Sulița, județul Suceava, într-o familie cu unsprezece copii dintre care doi au murit de mici. Părinții săi se numeau Maria și Vasile Lazăr.

Prima perioadă a vieții și-a petrecut-o în satul natal. Într-un interviu acordat Ziarului Lumina, maica Nectaria, sora mai mare a Sfintei Elisabeta, povestește că era o fire retrasă, pasionată de lumea Bisericii: „Ea avea o pornire foarte frumoasă. De exemplu, de câte ori îi venea rândul

să meargă să mulgă văcuțele de pe imașul nostru, care era cam la 3 km de casă, lua întotdeauna cu ea Ceaslovul”.

După ce a terminat cele zece clase obligatorii, a plecat, împreună cu două verișoare, în pelerinaj la mai multe mănăstiri din România. Ajunsă la Mănăstirea Pasărea, s-a decis să intre în viața monahală la doar 16 ani și a trimis familiei o scrisoare prin care i-a anunțat de hotărârea ei. Era anul 1986, în plin regim comunist sub Nicolae Ceaușescu.

După câțiva ani, a fost tunsă rasoforă cu numele Elisabeta de către duhovnicul Mănăstirii Pasărea, arhimandritul Macarie Ioniță, pe 12 decembrie 1990. În cadrul mănăstirii, a lucrat la atelierul de cizelură al Patriarhiei Române, apoi în anul 1996 a fost transferată la Așezământul Românesc de la Ierusalim, unde a slujit ca paraclisieră și psaltă la strană. În Țara Sfântă s-a îmbolnăvit grav, iar doctorii nu îi mai dădeau șanse de supraviețuire. S-a rugat Sfântului Ioan Iacob de la Neamț, timp în care sufletul ei s-a despărțit de trup și a călătorit în iad și în rai și a primit sfat de la Sfântul Ioan Iacob să îi urmeze în viața de liniște la pustie.

Cu mijlocirea Sfântului Ioan Iacob Hozevitul a început perioada unor aspre nevoițe pustnicești. S-a întors în țară, unde a pustinicat în Munții Giumalău și Munții Neamțului, unde a trăit ca pustnică, în aspră nevoie, rugăciune și meditație. În 6 august 1998, de praznicul Schimbării la Față a Domnului, a primit tunderea în schima mică și numele de Teodora, iar în 19 aprilie 2006, a primit tunderea în schima mare cu numele Elisabeta.

În anul 2014, fiind bolnavă de cancer, puterile i-au slăbit și s-a întors la Mănăstirea Pasărea. Deși cu puterile împuținate, a păstrat cu strictetețe rânduiala de rugăciune și asceză deprinsă în munți. La numai 44 de ani, în 5 iunie 2014, s-a mutat la cereștile lăcașuri, rămânând în amintirea celor care au cunoscut-o drept o nevoitoare smerită și luminată, pustnică a Muntelui Giumalău.

În ședința de lucru din 1 iulie 2025, Sfântul Sinod al

Bisericii Ortodoxe Române a aprobat canonizarea cu titlatura de Sfânta Cuvioasă Elisabeta de la Pasărea și cu cinstire în data de 5 iunie. În 16 ianuarie 2026 a fost deshumată, în prezența Preasfințitului Părinte Timotei Prahoveanu, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, urmând ca Sfintele sale Moaște să fie așezate în biserica Mănăstirii Pasărea.

„Sfântă Maică Elisabeta, binecuvântată ocrotitoare a poporului român, tu ai fugit de lume în pustie, fugind de fapt de minciuna și înșelăciunea vieții omenești, și scăpând din lațul amar al amăgirii și al păcatului te-ai ascuns sub ramurile înalte și curate ale copacilor din munți, sub pavăza stâncilor și a cântecului izvoarelor, umbrită de vuetul râurilor și de ciripitul păsărilor, iar muntele l-ai făcut țărâm sfințit și altar deschis spre Cer.

Tu, ceea ce ai purtat schima cea mare și care ai dobândit darul îndumnezeirii încă din această lume, nu ne lăsa nemiluiți pe noi rugătorii tăi, ci coboară din Ceruri și aprinde în noi flacăra iubirii, tămăduiește toate bolile și neputințele noastre, învelește-ne cu brăul milei tale, dezleagă nodurile înșelăciunii, acoperă-ne cu mantia bunătații tale, apără-ne de năvălirile demonilor și biruiește toate ispitele ce ne încearcă.

Tu, ceea ce ai trăit atâta vreme în pustia muntelui și cunoști atât de bine frământările acestui neam, izbăvește-ne de capcanele ereziei, să avem trezvie lucrătoare, să ne păstrăm credința strămoșească și să fim apărați din Împărăția lui Dumnezeu de război și de neamurile străine care vor să cotopească pământul, mintea, inima și sufletul țării noastre. Fii pentru noi Înger Păzitor și ocrotește acest neam pentru ca să dăinuie credința, să ne rugăm toți într-un singur glas în rugăciunea cea adâncă a fiilor și fiicelor lui Dumnezeu, cu privirea ațintită la Cer, acolo unde tu cânti cântarea Serafimilor acum și în vecii vecilor. Amin”.

Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu

(reflecție la 5 iunie)

Sursă foto: doxologia.ro

Duminica Tuturor Sfinților

„Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Iar de cel care se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Cel ce iubește pe tată ori pe mamă mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine; cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine; și cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine” (Matei 10, 32-33, 37-38 și 19, 27-30).

În această sfântă zi de duminică, cea dintâi după slăvitul praznic al Pogorârii Sfântului Duh, întreaga Creștinătate Ortodoxă se îmbracă în haine de sărbătoare pentru a prăznui pomenirea universală a tuturor sfinților. Așezarea acestei sărbători mari imediat după Cincizecime este rodul unei profunde înțelepciuni duhovnicești, arătându-ne că sfinții sunt roadele viei, curate și nepieritoare ale Duhu-

lui Mângâietor, Care S-a pogorât în lume pentru a sfinți și a înnoi firea omenească.

Prin Pogorârea Duhului Sfânt se împlinește sau se finalizează iconomia Fiului, adică planul de mântuire al lui Dumnezeu Tatăl, realizat în Fiul Său, pentru că prin lucrarea Duhului Sfânt noi, oamenii, dobândim înfierea. Primim harul care ne înfiază prin Botez în Fiul, spre a deveni fii duhovnicești, după har, ai lui Dumnezeu Tatăl, după cum Domnul nostru Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu Tatăl, după natură. Cinstindu-i pe sfinți, noi Îl slăvim pe Dumnezeu Însuși, Cel Care este minunat întru sfinții Săi și Care ne cheamă pe toți la aceeași înaltă demnitate duhovnicească.

Pentru a cuprinde cu mintea întreaga chemare la sfințenie, textul evanghelic pe care l-am auzit citit la începutul cuvântului nostru ne pune în față condițiile esențiale ale vieții de creștin. Printr-un scurt rezumat al acestei peri-

cope, Îl vedem pe Domnul nostru Iisus Hristos adresându-Se ucenicilor Săi cu un îndemn hotărât la mărturisire publică, avertizându-i că recunoașterea credinței pe pământ atrage după sine recunoașterea cerească, în timp ce lepădarea aduce despărțirea veșnică de Tatăl Ceresc.

Domnul nostru Iisus Hristos instituie apoi o ierarhie absolută a iubirii umane, cerând ca atașamentul față de Dumnezeu să primeze în fața legăturilor de sânge, oricât de sfinte ar fi ele, fie că vorbim de părinți, frați sau copii, și definește purtarea crucii proprii ca o condiție obligatorie a urmării Sale.

În partea a doua, în urma întrebării Sfântului Apostol Petru referitoare la soarta celor ce au părăsit toate pentru Evanghelie, Domnul nostru Iisus Hristos le făgăduiește Apostolilor tronuri de judecată la înnoirea lumii, iar tuturor celor care renunță la bunurile lumești le garantează o însuțită răsplată duhovnicească și moștenirea vieții veșnice, încheind cu o profundă axiomă despre răsturnarea completă a ierarhiilor acestei lumi, unde cei din urmă devin întâi.

Privind acum mult mai amănunțit la aceste cuvinte cu putere multă și adâncindu-ne în învățăturile lăsate de Sfinții Părinți, înțelegem că prima mare treaptă a sfințeniei pe care ne-o descoperă Domnul nostru Iisus Hristos este curajul mărturisirii neclintite. Când Domnul nostru Iisus

Hristos spune că oricine Îl va mărturisi înaintea oamenilor va fi mărturisit de Fiul înaintea Tatălui din ceruri, Sfântul Ioan Gură de Aur glăsuiește astfel: „Hristos nu Se mulțumește numai cu credința cea din cuget, ci cere și mărturisirea cu gura, ca să ne ridice la o mai mare dragoste și la o mai înaltă râvnă.”

Noi mărturisim un Dumnezeu pe pământ, în fața unor oameni trecători și adesea ostili, dar Domnul nostru Iisus Hristos ne va mărturisi pe noi în fața întregii curți cerești. Credința nu trebuie să rămână ascunsă de frica lumii. Sfinții martiri și mărturisitori au înțeles acest lucru și nu s-au temut de prigonitori. De asemenea, avertismentul legat de lepădare este unul cutremurător. Cel ce se leapădă de Domnul nostru Iisus Hristos pentru a-și salva viața

pământească își pierde de fapt sufletul, fiind lepădat de la fața Creatorului în veșnicie. Această duminică este rânduită tocmai pentru a ne aminti de toți acești sfinți cunoscuți și necunoscuți care au trăit adevărurile de credință din tot sufletul, în smerenie și în slujirea curată a lui Dumnezeu.

Analizând mai amănunțit exigențele rostite de Domnul nostru Iisus Hristos cu privire la dragostea de familie, unde ni se spune că cel ce iubește pe tată, mamă, fiu sau fiică mai mult decât pe Domnul nostru Iisus Hristos nu este vrednic de El, descoperim o lămurire de o importanță capitală pentru viața noastră cotidiană. Domnul nostru Iisus Hristos nu ne cere în niciun caz să ne urâm rudele, căci Însuși Dumnezeu a poruncit cinstirea părinților. Însă, atunci când părinții sau copiii devin o piedică în calea credinței, când ne cer să încălcăm poruncile divine, ascultarea de Dumnezeu trebuie să primeze. O iubire corect așezată, în care Dumnezeu este pe primul loc, devine mult mai puternică, mai curată și mai statornică, fiind eliberată de egoismul omenesc. Sfinții au iubit pe Dumnezeu mai înainte de toate și, luându-și crucea, L-au urmat pe Domnul nostru Iisus Hristos.

Despre purtarea crucii, textul evanghelic ne avertizează că cel ce nu își ia crucea și nu urmează Domnului nostru Iisus Hristos nu este vrednic de El. A-ți lua crucea înseamnă a fi gata în fiecare clipă pentru jertfă, pentru moartea mistică față de păcat și pentru răbdarea tuturor ocărilor venite din partea lumii. Crucea nu este o pedeapsă fatalistă, ci reprezintă starea de veghe a creștinului care luptă zilnic cu propriile patimi, mergând pe urmele mântuitoare ale Domnului nostru Iisus Hristos spre slava Învierii.

În partea finală a textului sfânt, când Apostolul Petru amintește că ucenicii au lăsat toate pentru a-l urma, se vedește marea măreție a mărturisirii apostolești. Deși Petru și ceilalți erau doar niște pescari simpli care lăseseră în urmă doar niște bărci vechi și mreje, valoarea jertfei lor nu stă în cantitatea bunurilor materiale abandonate, ci în totalitatea dăruirii lor. Ei au smuls din inimile lor orice atașament pământesc și orice siguranță lumească pentru a se pune deplin la dispoziția Evangheliei.

Făgăduința că la înnoirea lumii Apostolii vor ședea pe douăsprezece tronuri, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel, reprezintă o judecată prin contrast spiritual. Apostolii, fiind oameni din același popor, crescuți sub aceeași Lege, au crezut în Domnul nostru Iisus Hristos, în timp ce mai-marii iudeilor L-au respins. Astfel, credința și ascultarea acestor pescari simpli va vădi și va condamna necredința celor care au avut Proorocii, dar nu au vrut să primească adevărul.

Totodată, promisiunea că oricine va lăsa case, frați, surori, părinți sau țărini pentru Numele Domnului nostru

Iisus Hristos va primi înșutit înapoi și va moșteni viața veșnică este o realitate ce începe încă din această lume, în Biserică. Cel ce renunță la egoismul său găsește în comunitatea creștină nenumărați frați și surori în credință, case mereu deschise și o mare familie duhovnicească unită în iubire. Prin tot ceea ce au realizat, sfinții au arătat că sfințenia este, într-adevăr, posibilă pentru fiecare creștin care dorește să se angajeze ferm pe calea îngustă a mântuirii. Răsturnarea ierarhiilor prin cuvintele care arată că cei din urmă vor fi întâi și cei întâi vor fi pe urmă ne reamintește că mândria lumii acesteia va fi smerită, iar cei care s-au smerit din dragoste pentru Domnul nostru Iisus Hristos vor fi înălțați.

Iubiți frați și surori, din învățăturile Sfintei Scripturi înțelegem că sfințenia este o posibilitate la îndemâna fiecărui-

ia dintre noi, iar sfinții sunt numiți cu dreptate prietenii lui Dumnezeu. Sfinții au fost oameni ca și noi, cu slăbiciuni și griji cotidiene, dar care au ales să ia în serios fiecare cuvânt evanghelic.

Să luăm aminte la pilda vieții lor exemplare, să ne purtăm crucile personale cu răbdare, să Îl mărturisim pe Domnul nostru Iisus Hristos prin faptele noastre de zi cu zi și să așezăm întotdeauna dragostea de Dumnezeu mai presus de orice bogăție sau atașament trecător. Astfel, prin harul Duhului Sfânt, ne vom învrednici și noi de moștenirea vieții veșnice. Amin.

Pr. Cătălin Chesnoiu

(predică la Duminică întâi după Rusalii,
Urmarea lui Hristos, 7 iunie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Poezie creștină

Vedem și ne minunăm,
Câtă grijă a purtat
Pentru întreaga omenire,
Dumnezeu cel minunat.

Ne-a trimis în permanență
Îndrumători pe-acest pământ,
Ce au o mare influență,
Prin viața sfântă și cuvânt.

Într-o familie nobilă,
Sfântul Luca s-a născut,
Având rădăcini strămoșești
În credință, și-ai ci a crescut.

O educație aleasă
Tânărul Valentin a primit,
Că la Academia de Arte Frumoase
Din Kiev, la început a venit.

Având o mare iubire-n suflet,
Tânărul s-a răzgândit
Și s-a înscris la Medicină (Kiev)
Locul cel mai potrivit,

Ca să își ajute semenii
Aflați în grea suferință,
Și astfel i s-a îndeplinit
Minunata lui dorință.

În războiul ruso-japonez,
Pe post de medic a slujit,
Înscriindu-se la Crucea Roșie,
C-a vrut să opereze gratuit.

Misiunea de medic chirurg,
La multe spitale a practicat
Și chiar în sărăcie, fără fonduri,
Cazuri grave a vindecat.

Pe Ana, o tânără minunată,
Într-un an o întâlnește
Și medicul Valentin, (Luca)
Cu ea se căsătorește.

Sfântul Ierarh Luca, Arhiepiscopul Crimeei (11 iunie)

„Eseu despre chirurgia
Infecțiilor septice”, medicul a scris,
O lucrare de mare valoare
Spre a ajuta medicinei era convins.

Cu familia, la Tașkent,
Doctorul se stabilește (1917),
Unde, postul de medic șef,
La spitalul de-aici primește.

Văzându-i atâtea calități,
Episcopul locului l-a chemat
Și ca să devină preot i-a cerut,
Iar doctorul Valentin a ascultat.

Fără nicio rețineră,
Hirotonia a primit
Și în anul 1921, Doctorul
Chirurg, **preot** a și devenit.

A ajuns apoi **monahul Luca**
Și-n scurt timp a fost hirotonit
Episcop al regiunii Tașkent,
Astfel **arhieru** a devenit. (1923)

Bolșevicii nu au acceptat,
Ca un chirurg atât de cunoscut
Să creadă în Dumnezeu
Și prigoana a început.

Acum începe pătimirea,
Pentru mulți ani în pribegie
Prin închisorile comuniste,

Dar și-a câștigat veșnicia.
Fiind un chirurg atât de bun,
Acceptul de-a opera a primit,
Prin închisorile unde-a fost dus
Și mulți deținuți a îngrijit.

Fiecare operație începea
Și se termina cu rugăciune
Către Maica Domnului,
Rugând-o să-i dea înțelepciune.

Dezinfectarea cu iod
Sub Semnul Sfintei Cruci o făcea,
Cerând ajutor de Sus
Și pentru reușită mulțimea.

În Centrul Polar de Nord,
Pe episcop, **bolșevicii l-au exilat**,
Apoi în **regiunea Arhanghelsk**
Pentru trei ani l-au condamnat.

Dar, o boală incurabilă,
Văduv de tânăr l-a lăsat,
Că minunata sa soție,
La Domnul, Sus, a plecat. (la 37 ani)

Singur, cei patru copii a crescut
Și s-a străduit din greu,
Până ce mari i-a văzut,
Având nădejdea în Dumnezeu.

Și-n îndepărtata **Siberie**
Sfântul Luca a fost exilat
Și multe și cumplite chinuiri,
Marele chirurg a răbdat.

După atâtea schingiuri,
Ochiul drept și l-a pierdut,
Dar niciodată n-a cârțit,
Chiar de nu a mai văzut.

După terminarea detenției,
A fost totuși reabilitat,
Că pentru merite excepționale
„Premiul Stalin” i s-a acordat.

Pentru studiul în domeniul medicinei
Și pentru valoroasa lucrare (1946)
„**Eseu despre chirurgia infecțiilor**
Septice”, i se va conferi premiul cel mare.

„**Premiul Stalin**” e răsplătit
Cu o sumă importantă în bani,
Pe care **Sfântul Luca al Crimeei,**
O împarte la văduve și orfani.

Tot în acel an, **arhiepiscop**
În **Simferopol** este numit
Și să reînvie credința și viața
Duhovnicească, mult s-a ostenit.

Predicile sale erau ascultate
De toți credincioșii de rând,
De studenți, intelectuali și chiar
Pe cei de altă credință atrăgând.

La bătrânețe și-a pierdut
Desăvârșit vederea trupească
Și toți se întrebau cu uimire, cum
Poate, **fără greș, să liturghisească.**

„**Cel ce și-a închinat viața Domnului**
Nu poate fi orb, că **Dumnezeu**
Îi va da lumina la fel ca cea de pe Tabor”,
Sfântul Luca le răspundea mereu.

Pe patul de moarte, îi îndemna
Pe ucenici să se înarmeze
Cu pavăza lui Dumnezeu
Și Domnului să îi urmeze.

Le spunea să fie atenți,
Că lupta cu duhurile rele
Este grea și să fie pregătiți
Să se ferească de ele.

Cei răi luptă permanent
Împotriva credincioșilor,
Din invidie și răutate,
Urând mântuirea oamenilor.

Sunt și mai înverșunați
Pe cei ce-L iubesc pe Hristos
Și luptă din răspuțeri,
Spre-a împiedica trăirea cu folos.

Pe 11 iunie, în anul 1961,
Sufletul său a zburat
Sus la **Împăratul slavei,**
Pe Care întreaga viață L-a lăudat.

Doctorul trupurilor și al sufletelor
Semenilor săi, va fi canonizat
Pe 18 martie 1966 (în Simferopol, Ucraina),
La care mii de credincioși s-au rugat.

Bine mirositoare, sfintele moaște,
Nenumărate minuni săvârșesc
Pentru cei ce îi cer ajutorul cu
Evlavie, credință și se smeresc.

Ne minunăm de noblețea
Sufletului acestui sfânt,
Care a suportat calomnii,
Suferințe cât a trăit pe pământ.

Peripețiile incredibile,
Anchetele istovitoare,
Întemnițările, torturile,
Deportările umilitoare,

Cu mare simplitate și încredere
În voia lui Dumnezeu, le-a răbdat
Și pentru toate nedreptățile
Nicum nu s-a revoltat.

Prin a sa tenacitate
În credință a persistat
Și rezultatele s-au văzut,
Că Dumnezeu l-a binecuvântat.

A făcut doar fapte bune,
Ajutând în permanență
Pe toți cei ce-aveau nevoie
Rugându-se cu credință.

Dumnezeu a rânduit,
Ca Sfântul să opereze
Soția unui mare demnitar
Și nicicum să nu cedeze,

De-a avea în permanență
Cu el icoana Maicii Sfinte
Ce-l însoțea la operații,
La care se ruga fierbinte.

Regimul bolșevic ateu,
Oricât de mult s-a străduit
Nu l-a îndepărtat de Dumnezeu,
Dimpotrivă, credința i-a întărit.

„Am iubit pătimirea,
Fiindcă minunat curățește
Sufletul” îi scria fiului său,
Sfântul Luca, prin care se smerește.

După o viață plină de realizări
Medicale și lupte duhovnicești,
Pentru că n-a renunțat la credință
A suportat răutățile pământești.

Anchetat, arestat, întemnițat,
Sfântul Luca a fost trimis
În exil, unde a pățimit 11 ani,
Dar a făcut ce și-a promis,

Să ajute semenii
Și pe foarte mulți i-a vindecat,
Ca medic chirurg și ca episcop
Din răspuțeri a luptat.

Dormea puțin, puțin mâncă,
Noaptea, la spital era chemat
Unde 2-3 operații făcea;
A studiat mult și s-a rugat.

Chirurg, savant, artist, și, deopotrivă
Sfântul Luca a fost și arhieru,
Care a luptat cu toată puterea
Pentru mântuirea semenului său.

Fondator al chirurgiei septice,
Anestezia locală a descoperit,
Ușurând operațiile prin care
Anestezia generală a înlocuit.

Ca episcop al Bisericii Ortodoxe
Ruse și apoi **arhiepiscop**
De Simferopol și Crimeea
Și-a îndeplinit supremul scop,

De-a lupta din răspuțeri
Pentru credința adevărată,
Pe care bolșevicii ruși
O voiau înlăturată.

A devenit un model de ierarh
Și de medic creștin care-i cinstit
În multe țări ortodoxe,
Și cu evlavie și bucurie este prăznuit.

Nenumărate minuni,
Înfăptuiește permanent
Dacă e chemat cu stăruință,
El este mereu prezent.

Mulți povestesc că l-au văzut,
Fiind ei sub anestezie,
Prezent în sala de operație,
Ca ajutor chirurgilor să fie.

Până și boli incurabile
Sfântul Luca a vindecat,
De care mulți medici, văzând,
Nicio șansă nu le-a dat.

Au înțeles că ajutorul divin
A venit prin rugăciune,
Iar pe chirurgi, Sfântul Luca
L-a umplut de înțelepciune.

Chiar le-a condus bisturiul
Prin care au extirpat
Tumori greu de operat
Și bolnavii s-au vindecat.

Nu putem decât să-i mulțumim
Pentru dragostea sa mare
De a ajuta pe toți semenii,
De la cel mai mic la cel mai mare.

Nu precupețește niciun efort,
Dacă e rugat cu stăruință,
Se bucură mult pentru toți,
Cei ce au multă credință.

Părintele Marian Mihai,
De la Spitalul „C.I. Parhon” a relatat,
Cum o fetiță paraplegică (la 12 ani)
Prin rugăciune la Sf. Luca s-a vindecat.

La Biserica Spitalului („Parhon”, București)
Moaște ale Sf. Luca se găesc
Și în ultimii ani, mulți bolnavi,
Prin credință se tămăduiesc.

Îi mulțumim cu stăruință
Preabunului Dumnezeu,
Care prin mijlocirile Sfinților,
Ne ajută întotdeauna la greu.

Să-l rugăm și noi pe Sfântul Luca
Să ne apere de tot ce-i rău,
Să vindece pe cei bolnavi,
Întărindu-ne credința în Dumnezeu.

Dumitra Groza (11 iunie 1024) Sursă foto: doxologia.ro

Poezie creștină

Sfântul Ierarh Grigorie Dascălul - Mitropolitul Țării Românești - (22 iunie 1834)

Luminat dascăl și ierarh
Al Bisericii lui Hristos,
Episcop și mitropolit
Cu-n caracter demn și frumos,

Devine **Gheorghe Minculescu**,
Ce s-a născut la București (1765)
Din părinți dreptcredincioși,
Vlăstar al Țării Românești.

De mic învață să citească (7ani);
Fiind elevul cel mai silitor
De la școala elinească
Și-a rămas model pe viitor.

Cu multă înțelepciune
Tineretea își petrecea,
În post și profundă rugăciune
Și viața Sfinților Părinți studia.

Aici, la **Mănăstirea „Sfântul Sava”**
Găsește un prieten minunat,
Pe monahul Gherontie de la Neamț
Și împreună au studiat.

Blândețea acestui monah,
Înțelepciunea, cugetul cinstit,
Încă din anii de școală
Pe Gheorghe l-au cucerit.

Cei doi prieteni, după studii,
Pleacă la Neamț, la mănăstire.
Pe marele Paisie cunoscând;
Cuviosul stareț, de-aleasă cinstire.

În scurt timp, **Gheorghe-i călugărit**,
Cu numele **GRIGORIE (1790)**.
Apoi, diacon hirotonit,
Chiar de **starețul Paisie**.

Ca ucenic al Părintelui Gherontie,
A fost și Sfântul Grigorie rânduit
Și operele Sfinților Părinți,
Împreună au tălmăcit.

Au tradus cărți religioase
La care au muncit din greu.
Pentru a fi valoroase,
Reciproc, s-au corectat mereu:

„Patericul”, „Octoihul”,
„Cele douăsprezece Mineie”
„Dumnezeieștile dogme”,
„Tâlcul Evangheliei”

Și „Cărți de învățătură”
Cu mîgală au tradus,

Că însuși Mitropolitul Dositei,
La București i-a adus.

Cunoscători de limbă greacă,
Harnici, serioși și luminați,
Reînființează tipografia;
Că în toate sunt documentați.

Cărți de slujbă și învățătură,
Cu strădanie tipăresc.
Volumele din biblioteca
Mitropoliei, în ordine rânduiesc.

Mai târziu se întorc la Neamț,
Când munca au terminat.
Ca, nedespărțiți prieteni,
La metanie s-au reînturnat.

„Călugăria și cărturăria”
Împreună petreceau.

„Blândețea și ascultarea”,
Peste tot îi însoțeau.

Au mers la Muntele Athos (1812),
Să înțeleagă cât mai clar
Tainele vieții duhovnicești,
Spre a le oferi oamenilor în dar.

Nemângâiată durere,
Sfântul Grigorie a suferit,
Când, pe drumul de întoarcere,
Tâlharii l-au omorât,

Pe starețul Gherontie,
Părintele său duhovnicesc,
Pe care l-a-ngropat peste Dunăre,
Pe pământul bulgăresc.

Călăuzit de Duhul Sfânt,
Mănăstirea Neamț el părăsește
Și-ntr-o chilie săracă, de rând,
La Căldărușani se stabilește. (1820)

Zi și noapte-n post și rugăciune,
Din porunca mitropolitului tălmăcea
Cărți folositoare pentru lume;
Chiar noaptea-ntreagă priveghea.

O solie de la București
A venit la Căldărușani
La ieromonahul Grigorie
Cel ce s-a smerit atâția ani.

Plecând pe jos la București,
Sfântul Grigorie a fost hirotonit,
Iar domnitorul **Grigorie Ghica**,
L-a-nmănat **cârja de mitropolit**.

Mare dascăl al dreptei credințe
Pentru Țara Românească s-a dovedit;
Exemplu de sfințenie și trudă
Și un cugetător deosebit.

În eparhiile: **Buzău, Argeș, Râmnic**,
Episcopi destoinici a numit.
A înființat seminarii,
De care chiar el s-a îngrijit.

Epitrop al școlilor din țară,
De domnitorul Ghica a fost pus,
Iar la Colegiul „Sfântul Sava”
Profesori evlavioși a adus,

Pe care cu blândețe-i sfătuia,
Să capete obiceiuri bune,
Că doar atunci îi pot învăța
Pe elevi cum să trăiască-n lume.

Iubea mult neamul românesc,
Care era evlavios din fire.
Cu un efort supraomnesc
Lupta pentru a lui mântuire.

Oriunde s-ar fi aflat,
Traducea fără zăbavă
Și astfel s-au adunat
Zeci de cărți în viața-ntreagă.

Pe multe le-a și tipărit
La București, Buzău, Căldărușani:

Cu dragoste le-a împărțit,
Fără să câștige bani.

A folosit cu prisosință
Darul de la Duhul Sfânt.
S-a întărit în credință
Cât a trăit pe pământ.

Avere nu și-a adunat
Trăind, de voie, în sărăcie.
Doar fapte bune a adăugat
Pentru Cereasca Împărăție.

A ajutat cât a putut
Săraci și văduvele timpului.
Toată viața s-a zbatut
Să facă voia Domnului.

În surghiun fiind trimis
Câțiva ani la Chișinău (1829-1833)
Din funcție, nu s-a lăsat demis,
Luptând să mântuie poporul său.

Își dorea să poată scrie
Spre a lăsa moștenire
În română, învățăturile sfinților,
Comoară pentru mântuire.

Chiar a scris neconținut
În anii de pribegie:
Exemple de netăgăduit,
Stau cărțile lui, mărturie.

Când s-a întors din surghiun,
Bolnav, slăbit și bătrân era,

Însă Catedrala Mitropoliei
A început a repara.

N-a apucat s-o termine;
Domnul, la El, l-a chemat. **(22.06.1834)**
Trăind, a făcut numai bine,
Că multe sfaturi înțelepte a dat.

Cu dragoste și înțelepciune,
11 ani Biserica Ortodoxă a păstorit,
Pentru care, „**Mitropolitul, Grigorie Dascălul**”,
Cu respect, a fost supranumit!

Dumitra Groza
(22 iunie 2016)

Sursă foto: basilica.ro

Chemarea la sfințenie a neamului românesc!

„În vremea aceea, pe când Iisus umbla pe lângă Marea Galileii, a văzut pe doi frați: pe Simon ce se numește Petru și pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari; și le-a zis: Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni. Iar ei, îndată lăsând mrejele, au mers după El” (Matei 4, 18-23).

„Zis-a Domnul către ucenicii Săi: Voi sunteți lumina lumii. Nu poate o cetate aflată pe vârful de munte să se ascundă, nici nu aprind făclie și o pun sub obroc, ci o pun în sfeșnic și luminează tuturor celor din casă. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, pentru ca ei să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri” (Ev. Matei 5, 14-16; 10, 32-33, 17-18, 22).

Sfintele Evanghelii ne prezintă chemarea pe care Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat o adresează Sfinților Săi Ucenici și Apostoli, dar și nouă tuturor, aceea de a-l urma. Unii și-au pus întrebarea legată de ce sau la cât de multe au renunțat în primul rând cei care erau pescari, care nu aveau foarte multe bogății și de aceea nu le-a fost greu să renunțe la ceea ce aveau pentru a deveni Ucenici ai Domnului? Însă, în primul rând noi trebuie să avem în vedere intenția cuiva, înainte de a ne uita la averea sa. Cel care a lăsat mult și foarte mult este acela care renunță la tot și care nu păstrează nimic pentru sine, având încredere în purtarea de grijă a Celui ce l-a chemat.

În general oamenii se atașează foarte mult de acele lucruri pe care le consideră personale și la care nu ar renunța, acordându-le o atenție deosebită. În felul acesta înțelegem că Sfinții Apostoli, au renunțat la tot, renunțând în primul rând la dorința și la lăcomia de a le deține. Acest lucru este valabil pentru toți cei care imitându-i, ar vrea să îi urmeze, disprețuind bogățiile acestei lumi, dar părându-le rău că nu au nimic să lase în urmă, întrucât nu au multe averi. Deci cel care renunță la dorințele pământești, oricât de mici ar fi, sunt suficiente pentru a-și arăta iubirea față de Domnul, din moment ce El

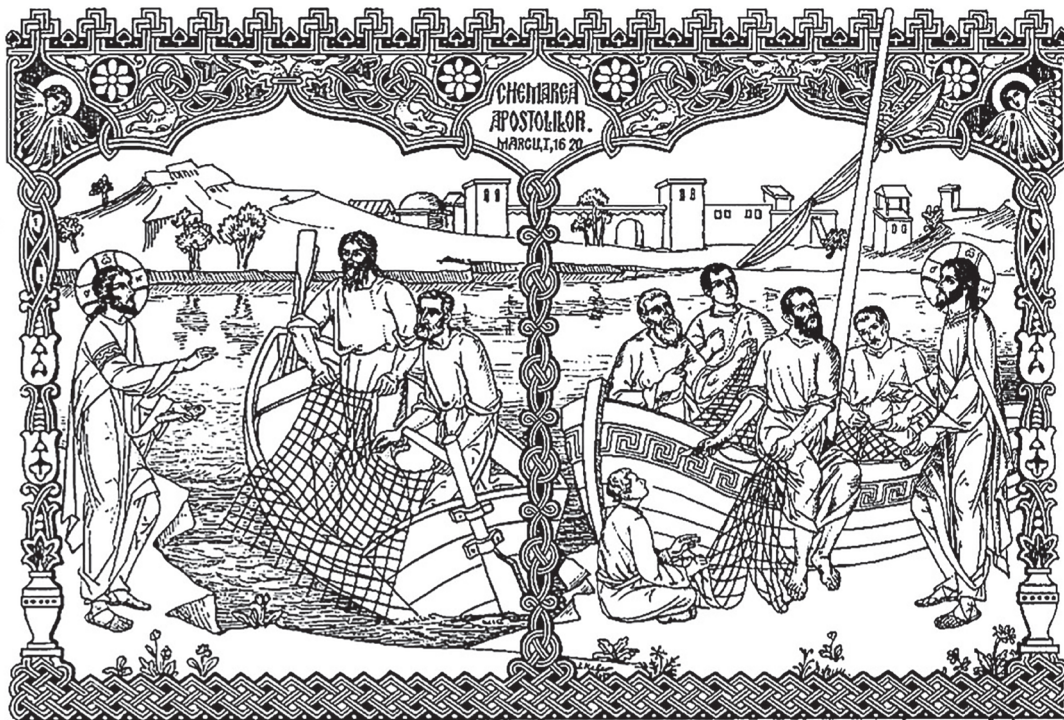
se uită la inima omului și nu la bogățiile materiale lui, căci și pe acestea tot din mila Domnului le avem. Dumnezeu nu judecă după cât de mult am jertfit, ci după cât de mult am dorit să facem aceasta, pentru că dacă judecăm după lucrurile materiale, exterioare, atunci punem în balanță mrejele și corăbiile celor care mai înainte au fost pescari cu viața veșnică a îngerilor, ori ce bun pământesc poate valora cât Împărăția Cerurilor, sau chiar cât sufletul omului?

Apoi Sfinții Apostoli s-au arătat a fi cu adevărat fii ai lui Avraam, cel care a auzit și a răspuns chemării lui Dumnezeu, așa și aceștia au renunțat imediat la orice nădejde în bunurile materiale și trecătoare, pentru cele duhovnicești și veșnice, lăsând în urmă pe tatăl lor cel pământesc pentru a avea un Tată ceresc. Deci Domnul a ales pe acești pescari care căutau pești pierduți în adâncurile apelor, preschimbandu-i în pescari duhovnicești prin zădărniciile mrejele Cuvântului umanitatea pierdută în marea vieții, și astfel prin predicarea Evangheliei îi prind pe toți credincioșii care sunt ca pești în lume: „Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni”. Pescari sau vânători, prin zădărniciile vânătoarea duhovnicească pentru mântuire pe cei care rătăcesc prin lume ca printr-o pădure și trăiau precum animalele sălbatice.

Această lume amăgitoare este oscilantă, instabilă, înșelătoare și mereu periculoasă întocmai ca o mare, ale cărei valuri sunt într-o continuă mișcare. O mare în care oamenii sunt purtați de valuri de multe ori împotriva voinței lor, unde mânia diavolului îi îndeamnă să se mănânce unii pe alții precum peștii cei mari îi mănâncă pe cei mici și pe cei mai neputincioși. Ori Domnul ne cheamă la limanul cel bun al mântuirii unde nu este furtună care să îi înecese sau să cauzeze distrugerii și unde oamenii nu se mănâncă unul pe altul, ci se ajută și se sprijină unul pe altul.

Cel ce cercetează inimile și răunchii și cunoaște tainele cele ascunse ale omului nu se uită la fața omului, ci la inima lui, îi alege pe Apostoli nu pentru

ceea ce sunt, sau și pentru ceea ce sunt, dar mai bine zis pentru ceea ce vor deveni, întocmai ca un căutător de pietre prețioase care alege pietrele necioplite nu pentru ceea ce sunt, ci pentru ceea ce vor deveni. Pe aceștia i-a ales Domnul dintre atât de mulți învățați ai Legii și înțelepți ai lumii, pentru ca prin harul apostoliei să îi trimită la lucrarea predicării pe cei simpli și smeriți chemând lumea nu prin înțelepciunea cuvântului, ci prin predicarea simplă a credinței. „Dumnezeu Și-a ales pe cele nebune ale lumii, ca să rușineze pe cei înțelepți; Dumnezeu Și-a ales pe cele slabe ale lumii, ca să le rușineze pe cele tari; Dumnezeu Și-a ales pe cele de neam jos ale lumii, pe cele nebăgate în seamă, pe cele ce

nu sunt, ca să nimicească pe cele ce sunt, ca nici un trup să nu se laude înaintea lui Dumnezeu” (I Corinteni, 1, 27-29), și aceasta „pentru ca credința voastră să nu fie în înțelepciunea oamenilor, ci în puterea lui Dumnezeu” (I Corinteni 2, 5).

În Duminica a II-a după Pogorârea Sfântului Duh, Sfânta noastră Biserică ne pune înaintea, spre cinstire și spre imitare pe Toți Sfinții Români, cunoscuți sau necunoscuți care au odrăslit din neamul acesta, sau din alte neamuri și care au sfințit pământul acesta prin prezența lor, prin învățătura sau prin trupurile lor sfințite, pline de harul dumnezeiesc de care s-au umplut în timpul vieții, adică Sfintele lor Moaște, pe care ni le-au lăsat moștenire de har, ca mărturie a prezenței lui Dumnezeu în sufletele lor, în trupurile lor care au dobândit nestrucăciunea încă din această viață sticăcioasă, în icoanele lor sau în alte obiecte de care ei s-au folosit în timpul vieții și peste care harul prezent în ei s-a revărsat. Această duminică ne arată că cea mai înaltă vocație care contează și rămâne în veșnicie a unui neam este sfințenia,

răspunsul la chemarea lui Dumnezeu: „după Sfântul Care v-a chemat pe voi, fiți și voi înșivă sfinți în toată petrecerea vieții. Că scris este: «Fiți sfinți, pentru că Eu sunt Sfânt» (I Petru 1, 15-16), adresată întregului neam omenesc de către Fiul lui Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos și neamului românesc prin întâiul chemat la Apostolat, Sfântul Apostol Andrei, ocrotitorul României și al românilor de pretutindeni, apoi și Sfântul Apostol Filip. Sunt cinstiți astăzi, începând cu Sfântul Apostol Andrei, ierarhii, preoți și diaconi, martirii, cuvioșii și cuvioase, mărturisitorii, voievozii, dar și milioanele de credincioși și credincioase creștini care au păstrat, apărât și transmis credința creștină ortodoxă așa cum au primit-o de la Apostoli și prin ei de la Domnul.

Această hotărâre datează din anul 1992, când Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat canonizarea mai multor sfinți români, și a hotărât mai întâi ca „de acum și până la sfârșitul veacurilor, în întreaga Biserică Ortodoxă Română, să se numere cu sfinții și să se cinstească după pravilă cu slujbă specială și cu acatist toți sfinții din neamul românesc, știuți și neștiuți, pentru a căror cinstire se instituie „Duminica Sfinților Români”, care va fi așezată în calendarul Bisericii noastre, în fiecare an, a doua Duminică după Pogorârea Duhului Sfânt, arătându-se prin aceasta lucrarea Sfântului Duh în Biserica noastră de-a lungul veacurilor”, așa cum arată actul sinodal.

Condacul sărbătorii de astăzi glăsuiește: „Ca pe o pârgă a firii, Ție, Săditorul făpturii, Biserica noastră dreptmăritoare îți aducem pe toți sfinții care au odrăslit din neamul nostru și toate laturile țării le-au sfințit prin însutite osteneli și nevoițe duhovnicești și, ca pe o cunună cu nestemate împodobită la tronul Prea Sfintei Treimi o așează, ca să se roage pururea pentru pacea a toată lumea și pentru mântuirea sufletelor noastre”. Cu ale lor sfinte rugăciuni, Dumnezeu să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi. Amin.

Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
(predică la Duminica a doua după Rusalii, a Sf. Români, Chemarea primilor Apostoli, 14 iunie)
Sursă foto: Sf. Evanghelie

Despre grijile vieții sau care trebuie să fie prioritățile omului în ziua de astăzi

Duminica a treia după marea sărbătoare a Pogorării Duhului Sfânt ne oferă prilejul de a ne întâlni cu un pasaj din Predica de pe munte, predica în care Domnul și Dumnezeu nostru Iisus Hristos rostește unele dintre cele mai profunde cuvinte din timpul activității sale publice, când le vorbește ucenicilor și mulțimii de oameni despre Împărăția lui Dumnezeu.

Dacă citim cu atenție cuvintele Predicii de pe munte unde au fost rostite și *Fericirile*, atât de cunoscute de la slujba Sfintei Liturghii, putem afla nuanțe și sensuri de o deosebită frumusețe despre iubire, despre iertare, despre milostenie, dar și adevărul despre marea purtare de grijă pe care avem adeseori față de trup, hrană și îmbrăcăminte, în detrimentul sufletului și a celor duhovnicești.

Sfântul Apostol Pavel spune, în Epistola sa către Galateni, că „*trupul pofteste împotriva duhului și duhul împotriva trupului; căci acestea se împotrivesc unul altuia, ca să nu faceți cele ce ați voi*” (Galateni V, 17). Cu alte cuvinte, în fiecare om există o luptă între trup și duh, între cele lumești și cele duhovnicești, iar balanța (interesul și alegerile omului) înclină uneori într-o parte, alteori în cealaltă parte. Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Fiul Lui Dumnezeu, ne avertizează însă, în Sfânta Evanghelie de astăzi despre grijile vieții, că „*nimeni nu poate să slujească la doi domni, căci sau pe unul îl va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va lipi și pe celălalt îl va disprețui*” (Matei, VI, 24). Noi trebuie să punem mereu pe primul plan cele duhovnicești, adică rugăciunea, postul, faptele de milostenie către săraci, bătrâni și bolnavi, spovedania și Împărtășirea cu vrednicie cu Trupul și Sângele Domnului ș. a. și abia apoi, în plan secund, munca, ostenelele de tot trupul, cum-

părăturile, gătitul, spălatul hainelor și orice altceva, adică grija față de trup. Se cade să începem fiecare zi cu rugăciune către Dumnezeu și Maica Domnului, să postim miercurile și vinerea și să ținem toate posturile de peste an, să ajutăm după putere pe cei în nevoi, bătrâni, săraci și bolnavi, să ne spovedim adeseori și să ne împărtășim numai cu vrednicie cu binecuvântarea părintelui duhovnic. Așa cum spunea un părinte din Pateric când îndemna pe un fiu duhovnicesc zicându-i: „*rugăciunea, postul, milostenia, spovedania și Împărtășirea să-ți fie ție lucru de bază, de căpetenie adică, iar cele lumești, legate de trup – hrana, băutura, îmbrăcăminte, munca și osteneala de tot felul – să-ți fie sublucru, adică un lucru în plan secundar*”. Numai așa făcând vom plăcea lui Dumnezeu și vom împlini voia cea sfântă a Domnului.

Preasfințitul părinte TIMOTEI Prahoveanu, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, spune că „*dorința unui om care-L iubește cu adevărat pe Dumnezeu este de a se dezlipi de ceea ce este pământesc (lumesc) și de a se îmbrăca cu platoșa dreptății*. Acesta este îndemnul Bisericii, ale celor care ne-au lăsat cuvintele inspirate ale Tradiției, dar noi, totuși, săvârșim răul pe care nu îl dorim, cum afirma și «Apostolul Neamurilor», Sfântul Pavel. Iubirea față de Domnul Hristos trebuie să fie superioară în comparație cu afecțiunea pe care o avem față de oricine și orice. El, *Cunoscătorul inimilor*, știe iubirea noastră și adâncul ei, care de multe ori nu poate fi exprimată doar prin cuvinte. Iubirea adevărată față de Hristos și Biserica Lui este înăuntrul nostru și se exprimă către Domnul, singurul cunoscător al inimilor. Pe oameni îi putem înșela uneori prin cuvinte rostite la tot pasul, fără trăire, însă pe Domnul nu putem niciodată să-L amăgim”.

Mesajul Evangheliei din a treia Duminică după Sărbătoarea Rusaliilor este acela că nu trebuie să ne îngrijorăm prea mult pentru lucrurile de care avem nevoie în viață, hrană și îmbrăcăminte, căci Bunul Dumnezeu, Care poartă de grijă de toată făptura, până și de păsările cerului și florile câmpului, are grijă și de noi. Din moment ce omul este cununa Creației, este normal și logic că Dătătorul a tot binele și Creatorul tuturor celor văzute și nevăzute, Dumnezeu, va avea grijă de fiecare om la tot pasul. Grijile inundă și sufocă sufletul omului, iar Domnul,

prin Sfântul Apostol Pavel, ne avertizează, când spune: „*Luați seama la voi înșivă, să nu se îngreueze inimile voastre de mâncare și de băutură și de grijile vieții, și ziua aceea să vină peste voi fără de veste*” (sfârșitul vieții fiecărui om sau Judecata lui Dumnezeu) Luca XXI, 34.

Tot ceea ce este folosit în mod excesiv ne îndepărtează de Împărăția Cerurilor, „simțul măsurii fiind lucrul cel mai bun în toate”, după cum învață Sfinții Părinți și Tradiția sfântă ortodoxă. Sfânta Evanghelie de astăzi ne îndeamnă „*Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adăuga vouă*” Matei VI, 33). În copilărie, puteam vedea oameni cum trudeau din greu muncind la ogor, în fabrică sau întreprinderi, iar la sfârșitul muncii sau al programului de muncă, toți erau fericiți și aveau o bucurie pe chipul lor, neuitând să mulțu-

mească Lui Dumnezeu, Care dădea toate la vreme, ploaie și timp bun.

Anii au trecut și bucuria aceea parcă nu o mai vedem la oameni și ne putem da seama cât de mult se vor schimba oamenii și trăirile lor, această schimbare nefiind totdeauna pozitivă, neavând bucuria lucrurilor simple pe care le aveau mai demult creștinii, care trăiau frumos și înțelegeau faptul că viața lor se așează în bună rânduială numai cu binecuvântarea Lui Dumnezeu.

„*Căutați mai întâi Împărăția Lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă!*”.

Marius Stochițoiu

(reflecție la Duminica a treia după Rusalii, a Sf. Athoniți, Sf. Ev. Matei 6, 22-33, 21 iunie)

Sursă foto: crestinortodox.ro

Vindecarea slugii sutașului

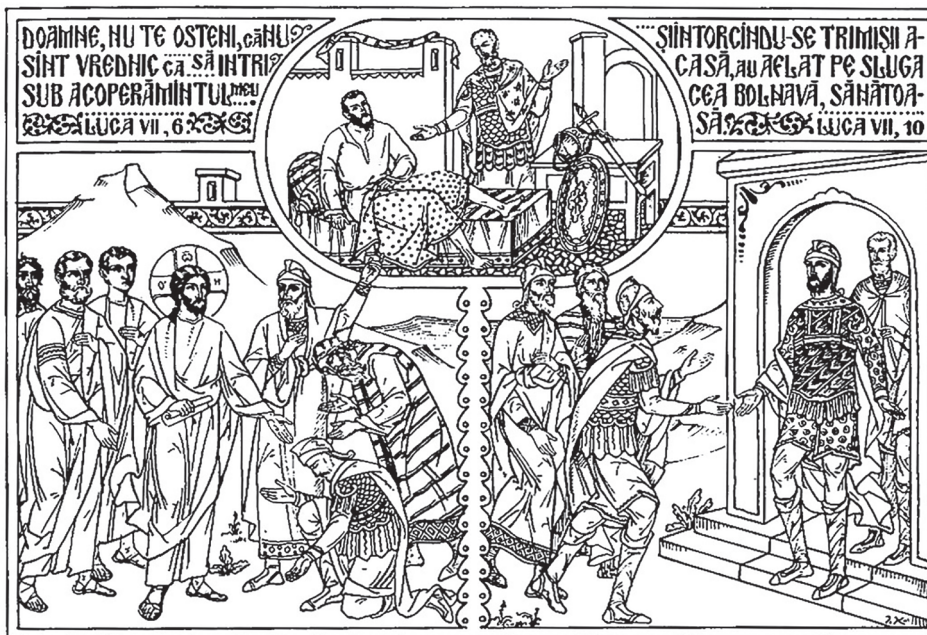
Semnele și minunile Domnului dovedesc că El este ceea ce a mărturisit despre Sine: Fiul lui Dumnezeu. Însă relatarea minunii de față, asemenea tuturor celorlalte, nu are ca scop doar să arate puterea Domnului de a vindeca. Vindecarea slugii sutașului cuprinde mai multe învățături scurte privitoare la trăsăturile vieții în Hristos. Creștinii care aud această scurtă pericopă evanghelică trebuie să fie

ția de sutaș: are ostași sub porunca lui și, la rândul său, se află sub stăpânire. Reacția Domnului trebuie să-i fi surprins pe cei care au fost martori la această scenă. El spune că nici în Israel nu a găsit atâta credință; cei aleși să fie fii ai Împărăției vor fi aruncați afară și înlocuiți de alții. În cele din urmă, îi spune sutașului să meargă, iar sluga lui se vindecă.

Sfântul Ambrozie vede în vindecarea săvârșită

numai prin cuvântul Domnului o dovadă a egalității Sale cu Tatăl, spunând: „precum Tatăl a grăit, iar Fiul a făcut, tot astfel Tatăl lucrează și Fiul grăiește”. Iar Sfântul Vasile cel Mare subliniază că nu prezența fizică a Mântuitorului l-a vindecat pe cel bolnav, ci cuvântul Său.

Sutașul este o figură impresionantă. El intră în relatare ca un om care are deja o credință adâncă în puterea lui Iisus de a vindeca, chiar și numai printr-un cuvânt. Nu cere nimic pentru sine, ci numai pentru sluga sa, aflată mai jos decât el din punct de vedere social și militar. Cu toate acestea, în ciuda rangului

atenți la felul în care aceste învățături se pot aplica propriei lor vieți.

Elementele de bază ale istorisirii sunt puține. Sutașul, un roman, are deplină încredere că Iisus poate să-i vindece sluga. Când Domnul își arată bunăvoința de a merge la casa lui, sutașul se împotrivește cu smerenie, mărturisind că nu este vrednic de o asemenea vizită. În același timp, el își arată credința adâncă în Iisus: „Spune numai cu cuvântul și se va vindeca sluga mea”. Apoi își explică pozi-

său, simte adânc propria nevrednicie.

Sfântul Matei nu explică felul în care sutașul a ajuns la această credință, însă unele detalii din relatarea Sfântului Luca despre aceeași minune pot oferi o lămurire. Trebuie amintit aici că, deși Evangheliile sinoptice – Matei, Marcu și Luca – se deosebesc uneori în amănunte atunci când relatează același eveniment, aceste diferențe nu le micșorează autenticitatea. În cazul de față, Sfântul Matei redă simplu ceea ce s-a petrecut între Iisus

și sutaș. Sfântul Luca ne vorbește despre anumite lucruri pregătitoare, precum trimiterea de către sutaș a unor prieteni iudei ca să mijlocească pentru el. „De aceea nici pe mine nu m-am socotit vrednic să vin la Tine”, spune el (Luca 7, 7). Contactul frecvent al sutașului cu iudeii trebuie să-i fi oferit o anumită familiaritate cu credința lor; poate că știa și de așteptările lor mesianice. Este greu de crezut că Iisus și lucrarea Lui în mijlocul poporului ar fi putut scăpa atenției sale. Credința lui, zugerăvită atât de puternic în doar câteva cuvinte, poate să se fi născut din convingerea adâncă faptul că Iisus era tocmai Cel așteptat de neamul pe care ajunsese să-l iubească.

Relatarea Sfântului Luca ne spune că prietenii iudei ai acestui om – numiți bătrâni – îl socoteau vrednic de bunăvoința lui Iisus, deși erau impresionati de altceva decât de credința lui, spunând: „Vrednic este să-i faci aceasta, căci iubește neamul nostru și sinagoga el ne-a zidit-o” (Luca 7, 4-5). Ei aduc înaintea rugămintea unui om cu poziție înaltă, care contribuise material la instituția lor. Lucrurile cu adevărat importante – smerenia sutașului, credința lui și grija pentru altul – par să nu fi făcut o impresie prea mare asupra lor. Nu este greu să vedem asemănarea dintre felul de a gândi al acelor conducători religioși și al unora din vremurile noastre. Și nu puțini păstori au auzit cereri făcute pentru alții care erau socotiți vrednici din motive greșite.

Este limpede că, atunci când sutașul îi vorbește lui Iisus despre poziția sa, el nu se laudă. Dimpotrivă. „Și eu sunt om pus sub stăpânire.” Aceasta este expresia-cheie. El își primește autoritatea de la altul și o exercită în împlinirea datoriei sale. Sfântul Ioan Gură de Aur arată înțelesul acestor cuvinte: „Eu sunt om pus sub stăpânire: adică Tu ești Dumnezeu, iar eu om; eu sunt sub stăpânire, dar Tu nu ești sub stăpânire. Dacă eu, fiind om și aflându-mă

sub stăpânire, pot face atât de mult, cu cât mai mult El, fiind Dumnezeu și nefiind sub stăpânire.” Același sfânt este încredințat că acest păgân, spre deosebire de prietenii săi iudei, intuiește demnitatea dumnezeiască a lui Iisus.

Hristos propovăduit de Apostoli era Hristos Care S-a dăruit pe Sine din iubire pentru oameni. El este Cel care îi primește pe toți cei ce vin la El cu credință și smerenie, pe cei care îl iubesc. El nu răspunde cererilor noastre pentru vreo presupusă vrednicie a noastră. Realizările, poziția, bogăția și faima noastră nu ne recomandă înaintea Lui. Nici apartenența la o anumită rasă sau națiune, nici chiar apartenența la Biserica Sa nu ne folosesc, dacă nu ne străduim să trăim potrivit voii Lui, dacă nu avem credință și smerenie, dacă ne socotim vrednici de mântuirea Lui sau dacă ne gândim numai la noi înșine și nu dorim cu adevărat binele celorlalți.

Aceasta era Chipul lui Hristos pe care Apostolii și ucenicii L-au vestit atunci când au început marea lor lucrare misionară, după ce au fost umpluți de Duhul Sfânt la Cincizecime. Pentru Sfântul Grigorie de Nazianz, credința sutașului și felul în care acesta se apropie de Domnul sunt pildă pentru noi toți: „De aceea trebuie mai întâi să ne curățim pe noi înșine și apoi să ne apropiem de această împreună-vorbire cu Cel Curat... să fim asemenea sutașului, care cerea vindecare, dar, dintr-o frică vrednică de laudă, nu îndrăznea să-L primească pe Vindecător în casa sa. Fiecare dintre noi să spună la fel, atâta vreme cât este încă necurățit și încă sutaș, conducând pe mulți în răutate și slujind în armata cezarului, stăpânitorul lumii celor trași în jos: «Nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu»”. Amin.

Pr. Alin-Constantin Nicola

(predică la Duminica a patra după Rusalii,
Sf. Ev. Matei 8, 5-13, 28 iunie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Traduceri din Sf. Părinți

Sfântul Isihie, preot al Ierusalimului. Cuvânt de laudă (encomion) la Sfinții Apostoli Petru și Pavel [Omilia 13]^A

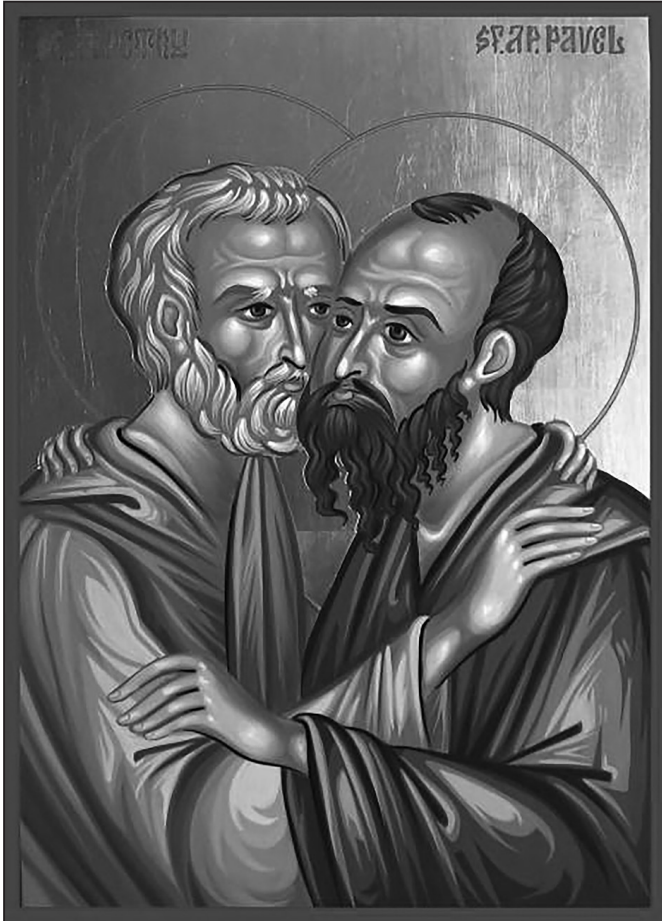
1. Frumos este trandafirul, atunci când ceasul primăverii îi dăruiește mireasma; dar, dacă se împletește cu crinul, pe drept devine și mai bine mirositor: căci mirul se amestecă cu mir, și se face îndoită bucuria bunei mireme de aici. Strălucit este Petru prin sine însuși și mai strălucit decât cei străluciți, ca fruntaș al perechii apostolice, ca ochi al uceniciei, ca aducere-aminte a râvnei și chip al credinței, ca trâmbiță a tainei, ca limbă care a învățat multe limbi, ca păstor fără prihană, ca cârmaci neadormit, ca vizitiu neabătut, ca tămăduitor ce a pregătit leacul sta-

tornic al pocăinței, ca pescar al mării, prin care peștii sunt pescuiți pentru cer – al cărui năvod are drept funie minunile, drept momeală pătimirile, drept cârlig crucea și drept sân învierea –, ca păstrător al cheilor vistieriei, în care Tatăl are comorile, Fiul cămărilor de nuntă, Duhul masa, iar îngerii cetele de bucurie.

2. Dar, adăugându-se Pavel, zidul devine dublu și de necucerit, izvorul cu două guri adapă neostenit tot pământul, lacul are două fețe și orice corabie care îl străbate se mântuiește. Turtureaua grăiește împreună cu rân-

^A Traducere după: Aubineau, M. (ed.), *Les homélies festales d'Hésychius de Jérusalem*, vol. 1. *Les homélies i–xv* [Subsidia hagiographica 59] Brussels: Société des Bollandistes, 1978, p. 499–508.

dunica, porumbița glăsuiește cu greierul, flautul și fluierul cântă laolaltă un cântec sfânt și blând. «[Dacă] tânărul [trăiește] cu sfințenie, dreptă-i este calea» (Proverbele lui Solomon 20, 11 după *Septuaginta*), precum a vestit în Pilde cel înțelept. Mielul și lupul pasc împreună, păstorul este slăvit și minunile Celui ce face lucruri minunate sunt încununare. Taurul și leul se hrănesc în aceeași pășune, iar Cel ce a întărit taurul și a înfrânat leul culege laudele.

Oare nu era leu Pavel pe când era Saul, de vreme ce, uci-gând, împrăstia staulul, îi înspăimânta pe păstori, răcnea înlăuntrul Ierusalimului, înfricoșa cetățile, tulbura piețele și lăsa câmpiile fără locuitori, «*tărând bărbați și femei în temniță*» (Faptele Apostolilor 8, 3), fără să înceteze de la legături, și totuși fiind biruit de răbdarea bărbaților și dovedindu-se mai slab decât bărbăția femeilor? Alergă fără rost, căci nu ajungea la țintă; lupta în zadar, fiindcă își rănea degetele, dar nu era în stare să-l afle pe potrivnic. Hristos însă, fiind El Însuși înțelept și iarăși bun, venind, a folosit blândețea și, lăsând cele înalte, a ales cele smerite. Nu a aprins foc, nu a stârnit furtuni, nu a clătinat temeliiile munților, nu a dezgolit sabia îngerească cu două tăişuri, ci cu glas blând și iubitor de oameni l-a chemat: «*Saule, Saule, de ce Mă prigonești?*» (Faptele Apostolilor 9, 4). Ce bogăție ți-am răpit? De ce slavă te-am lipsit? De ce întâietăți te-am despuiat? Oare Eu ți-am închis raiul? Oare pentru Mine te-ai îmbrăcat cu frunzele smochinului? Oare Eu am fost pricina izgonirii tale pe pământ? Oare din pricina Mea ai căzut din starea ta, ți-ai micșorat moștenirea și ai întunecat chipul?

3. «*Saule, Saule, de ce Mă prigonești?*» Aveai Legea, iar Eu, ca un Bun, am adăugat harul. Osteneai în literă, iar Eu am pus înaintea Duhul. Umbrele te întristau, iar Eu, venind, am arătat adevărul. Te poticneai în tipuri, iar Eu am adus, una pentru multe, tămăduirea, în locul celor iubitoare de argint, pe cea fără de argint; Eu ți-am tâlcuit sâmbăta și am slăvit-o, Eu ți-am oprit rana tăierii împrejur, Eu am eliberat altarul suspinelor, iar în locul jertfelor cu multe gemete am arătat jertfa pururea veselă, fără suspin. «*Saule, Saule, de ce Mă prigonești?*» Rușinează-te de cortul lui Avraam și adu-ți aminte de altarul lui Isaac; ia în minte lupta lui Iacov. De ce ai dat uitării visele lui Iosif? Cum nu te rușinează toiagul lui Moise, mantia lui Ilie, bărbăția lui Elisei? Pentru Mine sunt toate acestea tipuri, iar profețiile lor despre Mine sunt. «*Saule, Saule, de ce Mă prigonești?*» Eu i-am arătat lui Ieremia toiagul de migdal, Eu i-am zugrăvit lui Zaharia sfeșnicul cel de aur, Eu i-am descoperit lui Daniel piatra cea netăiată de mână, Eu i-am lărgit lui Iona pânțelele chitului, pe Mine M-a văzut marele Iezechiel ca pe Conducătorul heruvimilor, Eu sunt oaia cea mult vestită a lui Isaia.

4. «*Saule, Saule, de ce Mă prigonești?*» la aminte unde întinzi arcurile: «*Căci cerul este scaunul Meu și pământul așternut picioarelor Mele*» (Isaia 66, 1). Unde trimiți săgețile? «*Căci Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine*» (Ioan 14, 10-11). Împotriva cui arunci pietrele? Eu sunt Cel ce «*am măsurat apele cu mâna și cerul cu palma și-ntreg pământul cu pumnul*» (Isaia 40, 12). Împotriva cui îți înarmezi limba? Eu sunt Cel ce deslușește limbile gângavilor, Eu sunt Cel ce am făcut surd și auzitor, Eu sunt Cel ce am plâsmuit pe văzător și pe orb. Vezi pe cine numești înșelător: «*Eu am înmulțit vedeniile și în mâinile prorocilor, M-am asemănat*» (Osea 12, 10). «*Saule, Saule, de ce Mă prigonești?*» Pe Mine David Mă cântă în psalmi, iar tu Mă batjocorești; acela laudă, iar tu hulești; acela cântă la harpă, iar tu lovești cu piciorul; acela atinge coardele, iar tu te folosești de arme. «*Saule, Saule, de ce Mă prigonești?*» De ce te războiești cu ai Mei, apărând Legea și pornind oaste împotriva Mea, alergând pentru Mine și pedepsindu-i pe ai Mei? Răzbuni slava Mea, dar nu știi de unde trebuie să înceapă lupta și de unde se cuvine să se încheie războiul.

5. Acestea i le spune Hristos lui Saul; iar el răspunde și zice: «*Cine ești, Doamne?*» (Faptele Apostolilor 9, 5). Bună este râvna lui Pavel, fiindcă, chemat fiind, îndată a ascultat. A primit cuvântul și, pe loc, a simțit vrednicia Celui ce grăia și zicea: «*Cine ești, Doamne?*» căci m-am umplut de strălucire, am fost prins de lumină, am ajuns rob al razei. «*Cine ești, Doamne?*» Căci doresc să văd frumusețea Ta, mă grăbesc să zbor către nori, doresc să aflui de unde este această «*strălucire a slavei*», cine este acest «*chip al ipostasului*», cine este Acesta «*Care poartă toate cu cuvântul puterii Sale*» (Evrei 1, 3). «*Cine ești, Doamne?*» Căci am auzit glasul Tău și m-am saturat de Lege; nu mai am dor de Lege, nu mai voiesc să fiu chivot de lemn ferecat în aur, ci doresc o iesle curată, cu totul împărătească, dătătoare de aur. Să se rușineze fiii tuturor

ereticii și să se înfrâneze gurile ereticilor: iată, chemat fiind, Pavel nu se apucă de cercetări iscoditoare, ci numai crede, se închină și nu se luptă, cântă laudă și muștrărea a încetat. «Cine ești, Doamne?», zice. Nu l-ar fi numit «Domn» dacă nu ar fi simțit că Cel ce-l cheamă este Dumnezeu. Pe Cel pe care Îl știa Dumnezeu Creator, Îl mărturisea; pe Cel pe care Îl mărturisea Creator, Îl propovăduia nepătimitor; Îl avea ca nesticăcios. Îl cinstea ca nemuritor pe Acela al Cărui cruce o știa și al Cărui mormânt îl cunoștea. Nu ignora palmele, nici lovitura sulitei în coastă, nici palmuirile.

6. Dar ce îi spune Hristos? «*Eu sunt Iisus Nazarineanul, pe Care tu Îl prigonești*» (Faptele Apostolilor 9, 5). Primește răspuns scurt la întrebare: «*Eu sunt Iisus Nazarineanul, pe Care tu Îl prigonești*» – Eu sunt Iisus, Cel de odinioară și Cel de acum, Cel mai înainte de toți și după toți, Cel dintru început și Cel de pe urmă, Fiul lui David, dar Eu Însumi înainte de David, din Avraam, dar Eu Însumi Ziditorul, din Adam, dar Eu Însumi l-am plăsmuit pe Adam, din Isaac, dar Eu Însumi am încununat altarul lui Isaac, din Iacov, dar Eu Însumi am fost văzut pe scară, înconjurat de cetele îngerilor. «*Eu sunt Iisus, pe Care tu Îl prigonești*», dar prigonind nu ajungi; căci unde și cum vei prinde «*strălucirea slavei*»? Ce năvod poate cuprinde «*chipul ipostasului*»? Cine poate apuca cu mâna pe Cel ce este «*Care poartă toate cu cuvântul puterii Sale*». «*Eu sunt Iisus, pe Care tu Îl prigonești*» Te păstrez ca pe un însoțitor al Miresei Mele. De ce Mă prigonești pe Mine, pentru Care, puțin mai târziu, tu însuși vei fi prigonit? Dar îți trudești picioarele în zadar, sudoarea îți este de prisos, ostenele sunt fără folos: Cel prigonit de tine șade în sănurile Tatălui. «*Eu sunt Iisus, pe Care tu Îl prigonești*», neștiind că împotriva propriei tale vieți te lupți. De ce te războiești cu Cel înțelept, de ce săgetezi binefăcătorul,

asemenea căruia nu ai altul, de ce lovești cu piciorul în Hrănitorul, prin Care pământul îți răsare fără întârziere masa roadelor? De ce disprețuiești Mântuitorul, Care, dacă își strânge mâna, cine te mai izbăvește de păcate, cine te dezleagă din legături, la cine vei mai afla zapisul?

7. Așadar, astfel este acest Pavel: cel care odinioară era prigonitor, iar acum evanghelist; cel care odinioară era pirat, iar acum cărmaci; cel care odinioară era lup, iar acum păstor; cel care odinioară era plumb, iar acum aur; cel care odinioară era hulitor, iar acum bine-vestitor și lăudat de către toți; acesta este întâiul între dascăli, ales între purtătorii de Dumnezeu, limpede între profeți, mai înțelept între apostoli, nevătămat între atleți, mai slăvit decât vestitorii adevărului, mai puternic decât ostașii dreptei credințe. Căci cine a fost «*bătut cu toiage de trei ori*» și ar fi dorit și a patra oară? Cine a primit «*de la iudei de cinci ori câte patruzeci fără una*», și se împodobește cu aceasta ca el? Cine, după ce a petrecut «*o noapte și o zi în adânc*», în loc de baie nupțială pune înainte naufragiul; și «*în călătorii de multe ori*», dar pe toate le-a făcut foloșitoare, câștigând câștig mult din fiecare? Cine a fost «*în primejdii de la tâlhari, în primejdii de la rudenii, în primejdii de la păgâni, în primejdii în cetăți, în primejdii în pustie, în primejdii pe mare, în primejdii între frații cei mincinoși*» (II Corinteni 11, 24-26) și nu a risipit bogăția răbdării? Cine poartă grija tuturor Bisericilor și, încercarea poverilor cunoscând-o, nu se strâmtorează, nici umerii nu și-i îngreuiază, nici spatele nu i se încovoiește? Cine, așadar, atât de mult urăște păcatul, iar față de păcătoși are asemenea măruntaie de milă? Nimeni; căci pururea mijlocește să dobândim bunătățile cele veșnice, în Hristos Iisus, Domnul nostru, Căruia slava și puterea în vecii vecilor. Amin.

Traducere: Pr. Daniel Budeanu

Sursă foto: doxologia.ro

Theologica

Sf. Dumitru Stăniloae, Spre un ecumenism ortodox (11)

(Continuare din nr. anterior)

Capitolul 5, partea 3

Trupul lui Hristos, participând în chip deplin la rolul de Subiect al sufletului omenesc și al Cuvântului dumnezeiesc întrupat, a fost cel mai curat și cel mai lucrător organ al funcțiilor duhovnicești și, totodată, cel mai eficient organ al comunicării iubirii Sale către oameni. În Trupul lui Hristos, funcțiile duhovnicești și simțămintele iubirii față de oameni se activează și se curățesc într-un grad atât de înalt prin faptul că Înșuși Fiul lui Dumnezeu pune în lucrare, cu putere, și Trupul omenesc. Aceasta deoarece, prin sufletul omenesc, El devine Subiectul trupului și al tuturor funcțiilor duhovnicești care se manifestă prin el. Aceste funcții se curățesc și mai mult prin faptul că Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu, ca Subiect al Trupului, prin duhul omenesc, a primit răstignirea Sa cu Trupul. Dar

și Trupul, în același timp, participând la rolul de subiect al Cuvântului dumnezeiesc, și-a asumat atunci această răstignire. Iar acum se află în starea Învierii și a Înălțării, adică într-o stare de curăție desăvârșită, de pnevmatizare și de comunicare iubitoare.

În trupul omului obișnuit: prin ochi se face simțită funcția sensibilă sau cunoscătoare a duhului; prin cuvinte se arată gândirea lui rațională, nevoia de a-și transmite gândul și iubirea către ceilalți; prin urechi se manifestă atenția lui față de ceea ce îi comunică alții, deci atenția și respectul lui față de ei; prin mâini se exprimă capacitatea și dorul de creație, prin care el însuși se dezvoltă și transformă mediul naturii spre folosul său și spre folosul celorlalți. Prin trup, omul pune în lucrare, în chip concret, comuniunea cu semenii săi, înscrisă „în potență” în firea lui. Trupul nu este o carne neorganizată, lipsită de rațiune. În el s-a activat și se activează neîncetat complexitatea rațională nesfârșită a duhului. Trupul se face rațional în chip deosebit prin virtuți. Căci virtuțile dau adevăratul

sens folosirii trupului, care se află în slujba binelui, în cea mai înobilatoare lucrare a relațiilor dintre oameni.¹

Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat pentru două scopuri. Mai întâi, pentru a pune în lucrare, în organismul omenesc, în cel mai înalt grad, complexitatea nemărginită a duhului omenesc și bogățiile nesfârșit de înalte și curate ale Duhului dumnezeiesc. Și, în al doilea rând, pentru a transmite oamenilor această înaltă și curată complexitate activată a cugetării și a iubirii, prin intrarea Sa într-o comuniune concretă cu ei. Aceasta, ca să-i înalțe și pe ei la aceste bogății duhovnicești, curate și îndumnezeite, care au avut ca rezultat și îndumnezeirea a însuși Trupului Său.

Sfântul Maxim Mărturisitorul a spus, într-un pasaj dat mai sus, că fiecare om participă la Hristos după măsura vârstei sale duhovnicești. Mai precis, unul, prin cap, își însușește mai presus de orice alt sens cugetarea lui Hristos. Altul, prin mâini, își însușește lucrarea Lui, care curățește și pune în mișcare. Un altul, prin urechi, simte, cu finețea și sensibilitatea Lui, ceea ce aude și așa mai departe. Dar niciun credincios adevărat nu-L sfășie pe Hristos, primind în sine Trupul Lui; nu distruge mădularele Trupului lui Hristos și buna lor alcătuire, care privește lucrarea lor duhovnicească, pentru a se uni cu un trup a Lui dezorganizat. Adică nu se unește cu un trup dezorganizat din punct de vedere rațional și duhovnicesc, cu un trup care nu este purtător de lucrări duhovnicești. Fiecare primește întregul Trup al lui Hristos în mădularul concret al Trupului lui Hristos și în lucrarea Lui duhovnicească pe care și-o însușește în chip aparte; primește întregul Trup, cu nesfârșita complexitate a lucrărilor Sale duhovnicești curățite și îndumnezeite.

În orizontul creat de această învățătură trebuie să înțelegem expresia Apostolului Pavel, reluată de Părinți, potrivit căreia devenim mădulare ale lui Hristos împărțându-ne cu Hristos în dumnezeiasca Euharistie (I Cor. 6, 15). Această expresie nu ne oferă doar o imagine. Ea ne încredințează de încorporarea noastră reală în Trupul lui Hristos, de o prezență în noi a Trupului lui Hristos.

În acest sens, am dat un fragment din Sfântul Nicolae Cabasila. Teofan al Niceei, contemporan cu Cabasila, spune, reluând o idee pe care am amintit-o mai înainte din „Constituțiile Apostolice”, că Botezul îl renaște pe fiecare dintre noi după chipul lui Hristos, făcându-ne frați ai Lui și așezându-ne, prin har, în aceeași putere și în aceeași orientare a vieții care este a Lui. Însă Hristos, prin Euharistie, ne unește cu Sine ca pe niște mădulare ale Sale, venind cu Trupul Său înlăuntrul trupului nostru. Acum nu mai suntem uniți cu El numai prin puterea harului dumnezeiesc. Alcătuim împreună cu El un singur Trup, și astfel se desăvârșește Biserica. „Tocmai de aceea, mai întâi, prin Botez, El face asemenea după chip cu Capul acele mădulare care urmează să devină mădularele Lui, pentru ca să le unească cu Sine. Apoi, prin împărțășirea și comuniunea cu propriul Său Trup și Sânge, lipește de Sine și unele de altele toate aceste mădulare în chip dumnezeiesc”.²

După cum a spus Sfântul Maxim Mărturisitorul, mâinile noastre devin mâinile lui Hristos, prin care se împlinesc voia Lui; ochii noștri devin ochii lui Hristos, prin care

privim, cu iubirea și curăția lui Hristos, pe toți și toate; urechile noastre devin urechile lui Hristos, prin care ascultăm cu atenția și curăția Lui; mintea noastră devine mintea lui Hristos, iar cugetul lui Hristos devine cugetul nostru (I Cor. 2, 16), care gândește, asemenea Lui, lucruri bune și frumoase; gura noastră devine gura lui Hristos, prin care rostim cuvintele Lui. În același timp, urechile noastre aud cuvintele rostite de gura lui Hristos, iar mintea noastră înțelege gândurile cugetului Său.

Cei care se împărtășesc împreună cu noi de Același Hristos, pornind de la un anumit nivel duhovnicesc, ne simt ca mădulare ale aceluiași Hristos, ale Căruia sunt, în același timp, și ei mădulare. Iar noi îi simțim pe ei ca mădulare ale Aceluiași Hristos. Ei gândesc, lucrează, se mișcă și înțeleg asemenea nouă și pentru noi, iar noi asemenea lor și pentru ei. Căci și noi, și ceilalți suntem mădulare ale aceluiași Trup al lui Hristos, Care gândește, lucrează și simte în același fel în toți, sau în noi pentru ceilalți. Organele acestor mădulare trebuie să sporească lucrarea organelor celorlalte mădulare și să fie în corespondență cu ele. Urechile noastre trebuie să audă pentru ceilalți și să audă ceea ce spun gurile lor, ca să ne îmbogățim și noi, și ca să se îmbogățească și ceilalți. Ochii noștri trebuie să vadă pentru ceilalți și să privească, cu înțelegere, ochii celorlalti. Astfel, după cum mădularele trupului răspund unele altora și toate răspund trupului întreg, tot așa trebuie să se întâmple și cu mădularele Trupului lui Hristos: să fie în corespondență unele cu altele și cu Trupul lui Hristos, cu Trupul întreg, cu Biserica. Așa devin un singur Trup al lui Hristos și mădulare ale unicului Trup al lui Hristos, care este Biserica.

Dar cum vor putea deveni astfel, în cazul în care nu au aceeași credință, în cazul în care nu vor să aibă aceeași credință?

Capitolul 6, partea 1

Refuzul Ortodoxiei față de „intercomuniune” sau față de Potirul comun cu celelalte biserici nu înseamnă lipsă de iubire față de ceilalți creștini.

Ortodoxia, tocmai pentru a păstra conștiința neștirbită a mării iubiri a lui Hristos față de lume, nu acceptă să folosească Euharistia ca pe o simplă rânduială oarecare, ca pe o ceremonie mai mult simbolică, având o prezență îndoielnică a Trupului lui Hristos și o eficacitate insuficientă. Și aceasta tocmai pentru a nu goli Euharistia de lucrarea acestei mari iubiri a lui Hristos; pentru a nu o reduce la o ceremonie cu semnificație mai mult teoretică și sentimentală, despărțită mai mult sau mai puțin de prezența reală a Trupului lui Hristos, Cel care unește cu adevărat, și de energiile Sale necreate. De aceea, Ortodoxia nu acceptă ca participarea comună la Euharistie să fie socotită un act lipsit de temelia credinței comune, un act lipsit de puterea care îi unește într-o singură Biserică pe cei care îl săvârșesc.

Ortodoxia voințe să păstreze această comoară minunată a creștinismului ca izvor nesecat și luminos al iubirii în lume, în minunata ei intensitate de împărtășire și revărsare către ceilalți.

Ortodoxia poate dovedi și pune în lucrare iubirea ei

¹ Vezi Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Tălcuire la Rugăciunea Tatăl nostru*, în col. P.G. vol. 90, col. 901 (n.a.).

² Teofan al Niceei, *Epistola a III-a*, 5, în col. P.G., vol. 150, col. 333B (n.a.).

Theologica

Sf. Dumitru Stăniloae, Spre un ecumenism ortodox(11)

(continuare din pagina 15)

față de ceilalți creștini prin alte și felurite manifestări: iubirea care îi este dăruită de Euharistie. Ea nu se închide în sine, nu-și micșorează deschiderea spre universalitate. Căci tocmai această iubire poate uni mădularele ei ca mădulare ale unui singur Trup al lui Hristos. Poate uni așa cum nu-i unește pe catolici Papa, atunci când pretinde că este temelie Bisericii. Poate uni așa cum nu se unesc protestanții, punând ca temelie o concepție personală, juridico-canonice și sentimentală despre mântuire. Absența unei Euharistii lucrătoare, care poate iradia către toți creștinii și către toți oamenii, înseamnă absența unității, dar și a iubirii. Iubirea se revarsă din Euharistie

atunci când aceasta este primită ca izvor nesecat al căldurii și al luminii iubitoare, care este Trupul lui Hristos. Cum ar putea protestanții să se unească cu ortodocșii printr-o Euharistie comună, primită în felul lor, când aceasta nu-i ține uniți nici între ei? Cum ar putea catolicii să se unească într-o Euharistie comună cu ortodocșii, când socotesc că sunt uniți mai mult de Papă decât de dumnezeiasca Euharistie? Poate oare să izvorască iubirea pentru lume din Papă? Sau iubirea care izvorăște din Hristos al dumnezeieștii Euharistii?

Membrii Bisericii Ortodoxe au fost chemați să se poarte ca mâinile lucrătoare ale lui Hristos; ca ochii lui Hristos, plini de înțelegeri; ca urechile atente ale lui Hristos; ca inima lui Hristos, plină de iubire față de toți oamenii, față de toate nevoile lor și în toate problemele lor, dovedind prin fapte că sunt mădulare ale Trupului lui Hristos. Ei au fost chemați să arate această iubire și această înțelegere față de oameni nu numai în chip teoretic, ci concret și prin faptă. Căci tocmai trupurile lor, prin care se dovedește în mod concret și lucrător iubirea față de oameni, au devenit mădulare ale lui Hristos. Și aceasta deoarece iubirea trebuie arătată față de existența trupeză a celorlalți, întrucât ei au devenit sau pot deveni, prin existența lor trupeză, mădulare ale lui Hristos.

Ortodoxia crede ceva mai mult decât atât: în posibilitatea unirii viitoare a tuturor creștinilor. Însă crede că această unire nu va putea fi reală decât numai în Trupul și prin puterea Trupului lui Hristos, care se împărtășește cu adevărat în dumnezeiasca Euharistie. Unirea va fi reală acolo unde creștinii cred în prezența reală a lui Hristos în dumnezeiasca Euharistie și în toate câte le aduce

cu sine această prezență. Numai pentru că mai există undeva această Euharistie, numai pentru că undeva se crede în ea, este cu puțință unirea creștinilor.

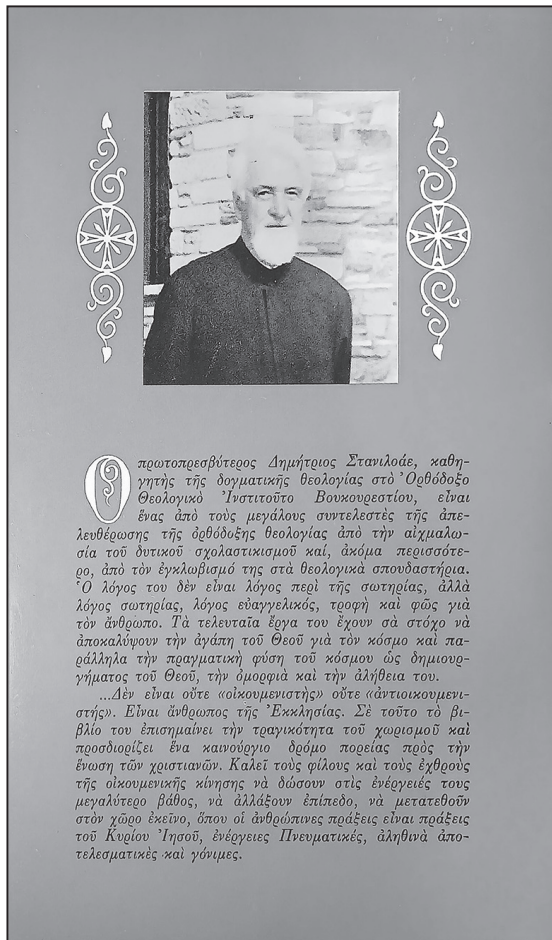
Și Ortodoxia crede că această unire se poate realiza atunci când fiecare confesiune creștină va adânci propriul ei tezaur. Aceasta deoarece ea crede că nicio formă de creștinism nu a pierdut tendința spre împlinire și, prin urmare, spre sobornicitate/universalitate, care va veni prin unirea cu toate celelalte forme ale creștinismului. Diversitatea în credință nu este o stare care poate fi socotită definitiv satisfăcătoare. Adevărata diversitate se articulează într-un întreg organic, care atrage duhul omenesc.

Dar atât Ortodoxia, cât și celelalte confesiuni creștine au conștiința faptului că tendința lor spre universalitate/sobornicitate este diferită. Ortodoxia se cunoaște pe sine și începe să fie cunoscută în întreaga lume ca întregul în care pot fi cuprinse pozițiile parțiale accentuate de celelalte confesiuni creștine. În același timp, se naște convingerea că și celelalte confesiuni își vor cunoaște tot mai mult propria tendință spre universalitate, în sensul că fiecare va vedea, prin zidurile sale care vor deveni transparente, întregul din care face parte. Începe să fie recunoscut faptul că Ortodoxia, ca Trup deplin al lui Hristos, tinde să cuprindă în sine, în chip concret, părțile care s-au despărțit și și-au accentuat particularitatea, părți care acum apar tot mai mult ca mădulare ale întregului. Iar aceste părți, constatând tocmai insuficiența lor ca urmare a particularității pe care au accentuat-o cu patimă, tind să se integreze în

întregul deplin. Totuși, nici Ortodoxia nu a ajuns încă în punctul de a vedea concret legătura pe care o pot avea în mod real cu ea părțile reprezentate de celelalte confesiuni creștine, nici aceste confesiuni nu au ajuns în punctul de a vedea cu o transparență satisfăcătoare contururile întregului în care se află puterea și modul prin care ele se pot integra. De aceea, este încă necesară o lucrare de adâncire din partea fiecărei confesiuni creștine, pentru ca fiecare să-și recunoască în profunzime esența principală și relația ei cu esența celorlalte confesiuni.

(Va urma)

Traducere: Prof. Mihai-Ionuț Coană
Sursă foto: Coperta IV a cărții

Ἡ πρωτοπρεσβύτερος Δημήτριος Στανιλοάε, καθηγητής της δογματικῆς θεολογίας στό Ὁρθόδοξο Θεολογικό Ἰνστιτοῦτο Βουκουρεστίου, εἶναι ἕνας ἀπό τοὺς μεγάλους συντελεστῆς τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία τοῦ δικτικοῦ σχολαστικισμοῦ καί, ἀκόμα περισσότερο, ἀπὸ τὸν ἐγκλωβισμό τῆς στά θεολογικῆς σπουδαστήρια. Ὁ λόγος τὸν δὲν εἶναι λόγος περὶ τῆς σωτηρίας, ἀλλὰ λόγος σωτηρίας, λόγος εὐαγγελικῆς, προσφῆ καὶ φῶς γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Τὰ τελευταῖα ἔργα του ἔχουν σὰ στόχο νὰ ἀποκαλύψουν τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν κόσμον καὶ παράλληλα τὴν πραγματικὴ φύση τοῦ κόσμου ὡς δημιουργήματος τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁμορφιὰ καὶ τὴν ἀλήθεια του. ...Δὲν εἶναι οὐτε «οἰκουμενιστῆς» οὔτε «ἀντιοικουμενιστῆς». Εἶναι ἄνθρωπος τῆς Ἐκκλησίας. Σὲ τούτο τὸ βιβλίο του ἐπισημαίνει τὴν τραγικότητα τοῦ χωρισμοῦ καὶ προσδιορίζει ἕνα κανονεργίον ὁδὸμο πορείας πρὸς τὴν ἕνωση τῶν χριστιανῶν. Καλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς ἐχθρούς τῆς οἰκουμενικῆς κίνησης νὰ δώσουν στίς ἐνεργείες τοῦς μεγαλύτερο βάθος, νὰ ἀλλάξουν ἐπίπεδο, νὰ μετατεθοῦν στὸν χώρο ἐκεῖνο, ὅπου οἱ ἀνθρώπινες πράξεις εἶναι πράξεις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἐνεργείες Πνευματικῆς, ἀληθινὰ ἀποτελεσματικῆς καὶ γόνιμες.